

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

1 évre ———— 160 L.
 6 hónapra ———— 90 L.
 3 hónapra ———— 4 L.
 Különlegesen külföldre az évi előfizetés 250 L.

Főszerkesztő:
 GYALLAY DOMOKOS
Szerkesztő:
 PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám
 Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplójunkat és külön falineptárunkat is.

HONISMERET.

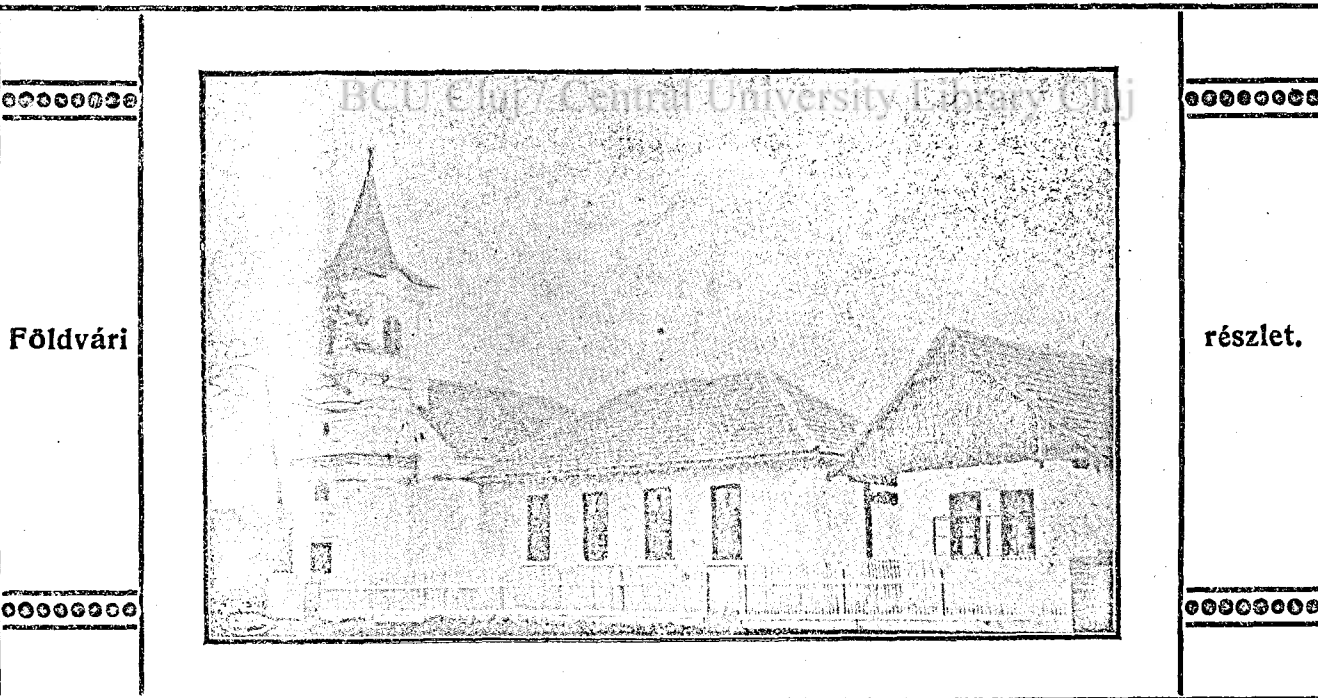
Székelyföldvár.

Székelyföldvár a régi Aranyos-szék, a mai Torda-Aranyosmegye déli határközsége a termékeny Maros-völgyben. A Kolozsvár—Tövis közti

is így ismeri. A háboru után a község és vele az állomás is *Războeni* (harchelye) nevet kapott.

Kétharmadrészben románok lak-

a volt *Mara*-féle udvarház épülete, gróf Zichy Istvánné egyemeletes lakóháza, a reformátusok csinos temploma és új iskolája. — Ezek-

Földvári

részlet.

vasúti fővonal legforgalmasabb állomása; a Galac—Maros-Vásárhely felől jövő vasut végállomása. Innen indul a különösen fürdőzés idején népes, szárnyvasut Marosujvárra. Állomását — nyilván, hogy Erdély többi Földvár nevű helyiségeitől megkülönböztessék — 1919-ig a szomszédos Székelykocsárd-ról nevezték el s az utazó közönség ma

ják, akik jórészt földmivesek. A magyarak nagyrésze a vasut szolgálattában állva telepedett itt le és szerzett házat, földet magának.

A falu szép fekvése kivált az állomás tájékaról szemlélődőnek azonnal föltűnik. Csinos házacskaí szőlődombok aljában helyezkednek el. Kiemelkedőbb épületei: a görögkeletiek nagytemploma, az állami iskola,

nek háttérében vonulnak azok a kéklő hegyek, amelyek bástyamódra veszik körül az Erdélyi Érchegységet. A Székelykő, Tarkő, Pilis, Csáklya- és Kecsekő 1200—1300 méternél is magasabbra szökő szirtjei nyújtják a háttér festői látványát.

*

Székelyföldvár történetének első, biztos nyomait a Krisztus utáni má-

sodik évszázad elején találjuk meg. Itt állott ugyanis a rómaiak Dáciájának egyik erődje: *Salinae*, a ma is *cetatea-vár*-nak nevezett fennsík, amint tudós régészünk Torma Károly megállapította. — A táborhely két fontos hadiut találkozásánál feküdt. Itt szelte át a Torda felől jövő ut a Maros jobbpartján haladót. A castrum rendeltetése is az utak őrzése volt, a Marosujváron kibányászott só elosztása és továbbszállítása mellett. — Innen nyerte a *salinae* (sóbánya) nevet. A Torda felé menő hadiut kövezete helyenként ma is szépen látható.

Az itteni római-kori emlékekből sokat őriz a nagyenyedi Bethlen-Kollégium és az Erdélyi Muzeum régiségtára.

A rómaiak Dáciából történt kivonulása után több, mint ezer esztendő telt el anélkül, hogy Földvár történetében maradandó nyomokat hagyott volna. A történelem megszokott fonalát csak az Árpád-házi magyar királyok idejében vehetjük újra kezünkbe. Az utolsó Árpád-házi király III. Endre (1290—1301.) 1291-ben tartja Gyulafehérváron az első, oklevelekből is ismeretes, erdélyi országgyűlést és adatai kiadománylevelét, melynek értelmében az Aranyos széken lakó székelyeket birtokukban meghagyja és a szék addig bizonytalan határait is megállapíttatja. Községünk ezen első oklevelés említésében *Feuldvár* néven szerepel.

1332-ben pedig *Feldvár* néven irták be a pápai tized lajstromba dézsmaszedő olasz papok. Ebben említik az akkori idevaló pap: *Fábián* nevét is.

Hogy ezidőljött székely a falu többsége, azt a feljegyzések mellett a falu előneve is bizonyítja. De már a XVI. évszázad végén 1588-ban Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem Kocsárdi Gálfi Jánosnak adományozta Földvár dézsmáját, ez pedig azt mutatja, hogy akkor már nagyszámban éltek itt románok, mivel a

székelyek dézsmát nem fizettek. Száz év múlva Aranyosszék főkirálybirája: Szilágyi András, a német katonaság elszállásolásáról küldött jelentésében, Földváron udvarházzal bíró nemesekül: vargyasi *Dániel* Pétert, *Pávai* Miklóst *Szilágyi* Andrást és *Zólyomi* Jánost említi, megjegyezvén, hogy: „itt csak három szabad ember (székely) vagon”.

A XVII. század derekán a falu legnagyobb birtokosa dévai *Nagy Pál*, *Rákóczy* György fejedelem udvari lovas csapatának kapitánya, akinek emlékét őrizi itt ma is a református egyház, 1642-ben öntött, nagy harangja, mely az ő adománya.

Kuriája a gróf *Zichy* Istvánné belsősége helyén feküdt és a grófné hatalmas, vastagfalú magtárját állítólag a *Nagy Pál* kastélyából alakították át ilyenné, amit támogat az is, hogy az emeletes granárium ablakai tisztán láthatólag, lakóház ablakainak kettéoszlása után alakultak.

A *Nagy Pál* birtoka fial — *Pál* és *Tamás* — után, a vargyasi *Dániel*, azután a várhegyi gróf *Keresztes* családra szállott. A *Daniel* családba való beházasodás után került ide a XVIII. század vége felé Hunyadmegyéből a felsőszállás-pataki *Mara* család, mely több derek hivatalnokot adott Aranyosszéknek.

A gróf *Keresztes* Márton idősebb leánya, *Borbála* iktári gróf *Bethlen* *Sámuel* felesége lett. A kisebb leány, *Kata* csikszentkirályi báró *Andrási Ferenchez* menévén nőül, kétfelé oszlott a hatalmas birtok, de a *Bethlen* *Sámuel* fia *Domokos* kezében újra egyesül.

A *Bethlenek* révén jönnek falunkba és egymást gyorsan váltogatják a gróf *Kemények*, a gróf *Kuun*, a szalontai gróf *Toldi*, a szász származású báró *Löwenthal* családok és ma is birtokos itt a gróf *Zichy* család.

Ezen főnemes famillák mellett nagyszámban éltek itt középnemes családok is, mint a *Simon*, *Iozsádl* *Zudor*, *Koródi*, *Muzsnai*, *Páris*, *Tolvaly* és a marosgezes *Mohay*-ak. Ezeknek ma már — a *Mohay* családon kívül — csak emlékezetük él, amit a temető egy-egy kidőlt kövének ma még olvasható felirata őriz.

*

Az említett birtokos családok tagjai, cselédekkel, alkalmazottaikkal alkották itt a több mint 300 eszten-

dős multtal bíró református egyházközséget. Az egyház birtokában az első időkből írott feljegyzés nincs, mert levéltára az 1848-as idők áldozata lett. De az egyházközség XVI. századvégi létezéséről minden okmánytól biztosabban beszél egy ma is meglévő XVI. sz. végén vagy XVII. elején készült urvacsorai borosztó kehely.

Az egyház XVII. századbeli kincse még a már említett harang, melyet 1642-ben *Nagy Pál* Eperjesen öntetett. Az ő, felesége és három gyermeke emlékét a harang latinnyelvű felirata őrizi.

Földvár régebb igazán „nemesek ekklesiája” volt, ahol pl. az 1700-as évek vége felé a külföldi főiskolákon is tanult gróf *Kemény* *Sámuel* főgondnok, *Mara* *Lőrinc* gondnok és *Simon* *Gábor* egyházi vezették a gyülekezet ügyeit. — Anyagiakkal az ekklesiát, a papot, a mestert ők látták el és tették lehetővé az egyház fennmaradását.

Érdekes jövedelmét képezte a XVIII. század elején ekklesiánknak az itt tartani szokott évi négy országos vásár taxája és a vásáron netalán előfordulni szokott verekedések birságának fele. — A vásártartás engedélyét is azzal a feltétellel adták meg gróf *Keresztes* Mártonnak, hogy: „legyen egy kis része azon sokadalmaknak Isten dicsőségére is.” Ma már emléke sem él ezen vásároknak s így ez az adat a község történetére nézve is nagy becstű.

Az egyház épületei között legregibb a papi ház. Az „ekklésia költségeivel” építették 1769-ben. 1830-ban kibővítették jórészt az iktári *Bethlen* *Kata*, gróf *Kemény* *Sámuel* „igen kegyes özvegye” adományából. *Bethlen* *Kata* bibliás, keresztény személyiségének emlékét különben úgy őrizzük, mint: „ezen kicsiny ekklésia jól tevő édesanyjának” emlékét.

A régi templomot 1838-ban rontották le és lázasan készültek az új felépítésére, de a 48-as vészes idők

megakadályozták az építést annyira, hogy az új templom csak a 60-as években, a torony a 90-es években készülhetett el. A forradalom ideje alatt az idevaló magyarok elmenekültek és 1849. év tavaszán visszatérve, mindenüket romban találták. A pápi háznak is csak a négy fala és fedele maradt épen. S mégis a visszatért 13 család, — ennyiből állott akkor az ekklesia! — mint a „választott nép“ a babiloni fogság után, legsürgősebb feladatának ismerte az Isten házána felépítését. — A 13 család akkora templomot épített, hogy ma 75 család tagjait is befogadhatja.

Az egyház derék papjai közül különösen meg kell említenünk az *Orbán Mihály* nevét, aki 44 éven keresztül (1829—1873.) állott az egyház élén, a legnehezebb időben. — Örök érdeme, hogy a forradalom (1848.) idején megmentette az egyház urasztali felszerelését és 500 forintnyi készpénzét, amiből a menekülés után hozzáfoghattak a templom-építéshez. Orbán tekintélyes vagyónának egy részét a Bethlen-Kollégiumra és a földvári egyházra hagyta.

Ez év őszén a földvári reformátusok, a hívek áldozatkészségéből új hajlékot emeltek iskolájuknak. Az iskola egyidejű az egyházzal, de a múlt század 80-as éveitől 1919-ig szünetelt a felekezeti oktatás.

Most ott tanul a katolikus gyermekek egy része is, mert az a hajlék nem a felekezeti széthúzásháza, hanem a „békeesség hajléka“.

Ne is legyen soha más!

Ady László.

Politika.

Az az erélyes magatartás, amit a kisebbségek parlamenti képviselői tanúsítottak az egyházak és a sajtó egyes miniszterek halogató, vagy elnyomó törekvései ellen, — úgy látszik — mégis meghozza gyümölcsét. Erre vall az a hivatalos közlés, amelyet a Magyar Párt adott ki az utóbbi tárgyalások eredményeiről. Remélni lehet, hogy karácsonyra enyhülni fog az a lidércnyomás, amely lelkünkre ráfeküdt. A Magyar Párt a következőket közli a nagy közönséggel:

Pénteken délután a magyar kisebbségi egyházak és az országos magyar párt küldöttsége megjelent Petrovici közoktatási miniszter előtt és előterjesztette a magyar iskolafenntartó testületek legsürgősebb kéréseit a kisebbségi oktatás zavartalan menetének biztosítása érdekében. A küldöttség tagjai voltak Makkay Sándor ref. püspök és Illés Gyula dr. az erdélyi, Domahidy Elemér szenátor és Nagy Sándor tanár a királyhágóntuli ref. egyház, Bitay Árpád dr. a kath. és Mikó Lőrinc dr. az unitárius egyház, valamint Gyárfás Elemér szenátor, Laar Ferenc és Willer József dr. képviselők az orsz. magyar párt részéről.

A küldöttséget gróf Bethlen György, a magyar párt elnöke vezette a miniszter elé, aki előtt dr. Willer József, a parlamenti csoport főtitkára ismertette az egyházak kéréseit és panaszait. A küldöttség *államsegélyt* kért a felekezeti tanerők fizetésének törvényes kiegészítésére. Kérte a szülők jogának elismerését, hogy gyermekeik anyanyelve felől nyilatkozhassanak s ezzel gyermekeik iskoláját szabadon megválaszthassák. Kiemelte a visszas helyzetet, melybe a felekezeti iskolát fenntartó községi lakosság azáltal kerül, hogy az *állami iskola fenntartása érdekében is megadóztatják*. Kérte a küldöttség a nyilvánossági jog körül mutatkozó számos

sérelem sürgős orvoslását, végül több igen fontos közoktatási ügyi szakkérdést is fölvetett, melyek azonban nem tarthatnak számot a nagy olvasóközönség érdeklődésére. A bizottság minden egyes tagja élénk részt vett a megbeszélésekben, amelyek fél hattól közel fél nyolc óráig elhúzódtak.

Petrovici miniszter Nae Dumitrescu vezérigazgató jelenlétében hallgatta meg az előterjesztéseket. *Egyes kérdésekben azonnal kedvező választ adott, másoknak viszont megígérte a komoly tanulmányozását*. Általában sok jóindulatot és megértést árult el a tárgyalás során Petrovici miniszter és reményünk lehet arra, hogy a magyar iskolafenntartó testületek e legsürgősebb kérései nem találtak süket fülekre.

KÜLFÖLD

Az olasz tenger. Az adriai tengert már régideje a *mi tengerünknek* hívja az olasz. Még attól az időtől fogva, mikor csak a nyugati part vidéke volt az övé. A világháború azután neki adta az egész északi partmellékét s még a keletnek a felső részét is. Ezzel azután jogosabbá vált a büszke elnevezés. Viszont bántotta az olasz kormányokat, hogy a keleti part nagy részén a szerbek válnak urakká, akik Dalmáciának hajdan olasz vidékét teljesen szlávává tették s a világháború őket is jóval nagyobb hatalomra juttatta, nemcsak a tenger mellett, hanem a Balkán félszigeten is. Olaszország a múlt évben megkötötte Szerbiával a barátsági szerződést. De azért kereste a módokat, hogy az Adria keleti partján tulnyomó befolyásra tegyen szert s így balkáni befolyását is megerősítse. Végre meg is találta a céljai elérésére vezető utat s meglepetésbe ejtette a világot, még jobban a Balkán államokat s leginkább Szerbiát. *Albániával*, ezzel a Szerbia és Görögország közti fekvő új országgal lépett barátsági szerződésre s ezzel biztosította magának az Adria teljes uralmát s a balkánpolitika irányítását is. Olaszországnak Albánia megnyerésére irányuló

törekvése nem új. Már a Balkán-háboru befejezése után, 1913 ban tett erre kísérletet. Akkor azonban az osztrák magyar monarchia útját állotta. Most elnyerte szívós munkája eredményét. De ez újra csak a kötött béke ingatag voltát bizonyítja. Szerbiában ugyanis az első meglepetés után nagy felháborodás keletkezett. Nincsics külügyminiszter lemondott, mert ebben az eseményben olaszbarát politikájának megcáfolását látja. Utána lemondott az egész kormány. Sándor király megint Uzunovics volt miniszterelnököt bízta meg a kormányalakítással. Nagyjában a régi kormány alakult meg ismét. Politikája azonban eltérő lesz az eddigtől. Szakitani fog Radicscsal, aki sok meggondolatlan nyilatkozattal járult hozzá Olaszország bizalmatlanságának felkeltéséhez; ezenkívül igyekezni fog más barátokat is szerezni magának. Valószínű a magyar-szerb viszony további javulása. Mindez mégis azt bizonyítja, hogy még nincs teljes béke Európában.

A [magyarországi választások. A Bethlen-kormánynak alig lesz ellenzéke, olyan erősen nyilvánul meg mellette a közhangulat. Az eddig megválasztott 193 képviselő közül csak 4 az ellenzéki. A többi ellenzéki jelöltek mind elbuktak, közöttük Andrassy Gyula gróf is, aki 41 évig volt egyfolytában képviselő.

A bosszus Csicserin. A szovjet külügyminisztere még mindig Berlinben tárgyal a német-orosz kereskedelmi összeköttetések további javításáról. Együttal felhasználja az alkalmat arra, hogy ujságírók előtt politikai nyilatkozatokat tegyen. Ezekben kijelentette Oroszország teljes készségét, hogy felvegye a rendes érintkezést a világ államaival, de sajnálkozott, hogy ennek a készségnek kevés az eredménye. Ennek okát egyedül *Angliában* látja, mely „a szovjet rendszer elleni gyűlöletből vezettetve” minden erejével azon fáradozik, hogy az egész világ polgári államait egy *szovjet-ellenes szövetség*be foglalja össze. Ez a törekvés az oka — Csicserin szerint — annak az elszigeteltségnek, mely Oroszországot ma megbénítja. Mi azonban inkább az hisszük, hogy Oroszország bajainak elsősorban épen a szovjet-rendszer az oka, melynek szomorú eredményei épen elég ok arra, hogy a többi államok vele szemben védekezzenek.

Szerbiai magyarok a kormány mellett. A szerbiai Magyar Párt meg-egyezésre jutott a kormányval. A

megegyezés szerint a magyarság a kormányt fogja támogatni. Magyar testvéreink sok könnyebülést várnak a megegyezéstől. Adja az Isten, hogy ne csalódjanak.

Meghalt Pasics. Az olaszok és szerbek közt a gyanu és viszálykodás mind nagyobb méreteket ölt. Szerbia belső nehézségeit növeli az a körülmény, hogy legnagyobb politikusa, Pasics Nikola meghalt. Pasics hosszú évtizedeken át volt vezetője nemzetének, ravaszágával, kitartásával a legnehezebb körülmények közt sikerre tudta vinni a szerb

Pasics szerb miniszterelnök.

nagyravágyást. A világháboru folyamán is ő tartotta a lelket leverett nemzetében. Most újra, tizenkettedszer is őt bízta meg a király a kormányalakítással, de már nem volt ereje a nehéz keresztet felvenni. Hetvenöt-éves korában meghalt.

Szabadulnak a németek. A német kormány az az álláspontja, hogy Németország megfelelt azoknak a kötelezettségeknek, melyeket a békeszerződés előírt. Ezért kéri a katonai ellenőrzés megszüntetését s megszállott területek kiürítését. Ezzel szemben a nagy antant azt vitatja, hogy Németország katonai erődté- seik még nem szerelle le, különösen Franciaország felől s a Lengyelország közelében levő Königsberg-nél. Németország igen erélyesen képviseli álláspontját, de bizakodó a Briand francia külügyminiszter fel- fogása is, aki meg van győződve

a megegyezésről. Ha a tanács tagjai meg bírnak állapotodni, akkor januárra megszűnik Németország katonai ellenőrzése, s azután gyorsan egymásután a még megszállott területek katonai kiürítése is.

Válasszatok!

A Magyar Nép könyvtárában egy csomó kitűnő könyv jelent meg, amelyekből hasznos tanulságot is, lelki gyönyörűséget is meríthet az olvasó. Évről évre fokozatosan arra törekszünk, hogy lapunk hűséges gárdája számára olcsóvá és így lehetővé tegyük az önművelést, másrészt azoknak is segítségére legyünk, akik a felnőttek oktatásával, egyesületek vezetésével foglalkoznak.

Ezek a célok vezettek a következő kötetek kiadására:

1. sz. *Dr. Rajka László*: Szavaleő könyv — — — — — L. 18
2. sz. *Dr. György Lajos*: Historias könyvecske — — — — — L. 18
3. sz. *Dr. Csüri Bálint*: Magyar lakodalom (vőfélykönyv) L. 18
- 4—5. *Abonyi—Rass*: A betyár kenője. (kifogyott) — — — — —
6. sz. *Egy mérnök*: A földmérés kis könyve — — — — — L. 18
7. sz. *Dr. Kristóf György*: Bokréta Jókai Mór műveiből — — — — — L. 18
- 8—9. *Benedek Elek*: Magyarok története — — — — — L. 30
- 10—11. *Valló—Török*: A méhtenyésztés vezérfonala — — — — — L. 30
- 12—13. *Dr. Kántor Lajos*: Műkedvelők színműtára — — — — — L. 30
14. sz. *Dr. Balogh Ernő*: A földköpenyge, a levegő sajátosságai és tünetnyelvi — — — — — L. 18
15. sz. *Maksay Vince*: Műsor falusi műkedvelők számára — — — — — L. 18
16. sz. *Lampérth Géza*: Egy föld föld. Elbeszélések — — — — — L. 18
17. sz. *Nagy Péter*: Három egyfelvonásos színmű — — — — — L. 18
18. sz. *Benedek Elek*: Erdélyi regék és népmondák — — — — — L. 20

Egyes kötet ára helyben 18—20 lej a jegyzék szerint, kettős kötet 30 lej, portó ajánlott küldéssel 10 lej. Több kötet megrendelése esetén portót csak egyszer számíljuk fel.

„DOMBRIA“ posztógyár

készít és elad, vagy mosott gyapjuval be- cserél elsőrangu tiszta gyapju valódi HOMESPUN uri és női divatszöveteket.

Cluj—Kolozsvár, Calea Decebal (volt Rudolf-út) 22. szám.

Tessék a szép sorozatból választani és a megrendelést egy levelező-lapon kiadóhivatalunkhoz beküldeni.

H I R E K

Okulásul és vigasztalásul. A gazdálkodás nem mindenütt fizet olyan siralmasan, mint nálunk. *Dániában* például nagyszerű sorsa van a kisbirtokosnak, művelt, uri életet élhet kis földje után. Hogyan lehetséges ez? Erre a kérdésre fog felelni dr. *Sulyok István* egy cikksorozatban, amelynek közlését lapunk újévi számában kezdjük meg. A kitünő újságíró munkáját okulásul és vigasztalásul szántuk ebben a szomorú időben: ime, van mód, hogy a kisgazda is előrehaladjon! Kívánatos volna, hogy azt a cikksorozatot minél több magyar ember elolvassa. Kérjük az új előfizetők sürgős jelenkezését!

Ma is lehet pénzt szerezni. A Szerbiához csatolt Bánában lévő Csenta község érdekes módon gazdagodott meg. A községben egy gazda tizenhét holdon kezdte meg a komlótermelést, amelynek idei hozamát félmillió dinárért (1 millió 600 ezer leu) értékesítették. Az ottani tanító másfél holdon termelt komlót, amelyet ötvenháromezer dinárért adott el, tehát huszonhátszor annyit hozott a földje, mintha búzával vetette volna be. Az egész község meg gazdagodott a komlótermelésen, megszűnt a munkanélküliség és a falunak csodájára jár az Bánát.

Az ismeretlen jóltevő. Az egyik londoni templomban a múlt vasárnap, mikor összeszámolták az adományokat, a sok apró értékű papír- és ércpénz között egy ezerfontos papíros bankót találtak, ami egymillió leunak felel meg. A templom plébánosa szerint ilyen hatalmas adományra még nem volt példa. Az eset annál nagyobb feltűnést keltett, mivel az adományozó teljesen ismeretlen.

Leégett a királyi palota. A bukaresti királyi palota a múlt szerdára virradólag leégett. Az épület középső részei, ahol a trónterem is állott, elhamvadtak, az épület szárnyait megmentették. A tűz okát nem tudták pontosan megállapítani, alkalmasint a villanyvezeték hibájából keletkezett. A kár körülbelül 40 millió leu.

Közlekedés a föld alatt. A magyar és cseh határ mentén hatalmas barlangokat és alagutakat fedeztek

föl a cseh vármörök, akik csempészeket üldöztek. Több emeletre rétegelt barlangtömkeleg ez, amelynek torkolata magyar földön van. A barlang felfedezésével kapcsolatosan a cseh sajtó félreveri a harangokat és azon ijedezik, hogy ezen a földalatti uton keresztül könnyen meglehetne támadni Csehországot. A lap szerint olyan óriási kiterjedésű barlangok terülnek el a határon, hogy *három háborus létszámu ezred is elférne bennük*. A lap szerint a felfedezésnek a katonai hatóságok nagy fontosságot tulajdonítanak és miatta Magyarországgal diplomáciai tárgyalásokat folytatnak.

Aki tizenkét év múlva tért haza. Vas megye Óriszentpéter nevű községébe a napokban tért haza Oroszországból egy Iván nevű gazda, aki még 1914-ben esett fogságba. Ezt a hosszú időt Szibéiának olyan részében töltötte, ahonnan egyetlen alkalommal sem tudott hívének értesítést küldeni.

Gyanus portéka. Az udvarhelyi törvényszék orgazdaság miatt 400 lejre ítélte Tirau György kereszturi pékmestert, mert két csendőrtől két zsák gabonát vett, melyet ők, mint később kitudt, nem igaz uton szereztek. Az indoklás kimondja, hogy vádlott tudhatta, hogy a mai viszonyok között a csendőröknek nem lehet eladni való gabonájuk.

A vörös vezér hagyatéka. Az egyik londoni lap, a „Daily Telegraph”, azt a hírt közli, hogy *Kraszin*, a minap elhunyt londoni orosz nagykövet hárommillió fontot hagyott örökösire, ami román pénzben háromezer millió lejt tesz ki. Ime,

így érvényesülnek a gyakorlatban a szocialista-kommunista elvek. A szovjet mindenkitől elvette vagyonát s a rablott vagyont a vörös vezérek kaparították magukhoz.

A pengő forgalomba hozatala. Magyarország tudvalevőleg új pénzt vezet be. Az új pénz neve *pengő*. Már az összes fizetési helyeket el látták a pengővel, úgy hogy december 25 étől kezdődően azzal fizetnek.

U J K Ö N Y V.

Három egyfelvonásos szindarab.

Népi irodalmunk terén nagy örömmel köszönjük a „Magyar Nép Könyvtárának” most megjelent 17-ik kötetét, mely Nagy Péter három egyfelvonásos szindarabját tartalmazza. Az első: *Petőfi Szalontán* címmel élénk varázsolja a nagy költőt, aki szerelő baráti szívvvel jön meglátogatni Arany Jánost, Toldi koszorus íróját. Csupa közvetlen egyszerűség minden szava, tette, mint amilyen a valódi nagyságoké szokott lenni. Megható örömmel látja, hogy az ő néptől lelkedzett lelke dalaiban visszatér a néphez. Aranyék dertis családi köre teszi színessé, ragyogóvá ezt a megindító Petőfi életképet. A második: *Mégsem lesz prokátor* című szindarabban a szelid, ártatlan szemű, jószágos szívű Jókai éli meg élete egyik nehéz pillanatát. Rövid ügyvédsége befejezését markáns erővel sietette ez a szintrehozott kis tragédia, a szegény özvegy vagyonkájának elárvereztetése. Friss mozgalom, élénk for-

Erőt, egészséget és szépséget

nyer nő és férfi, gyermek és agg, aki testét

DIANA sósborzesszel
ápolja.

Ha egészséges, megóvja egészségét, ha beteg visszanyeri egészségét. Használati utasítás minden üvegnél.

Kapható mindenütt.

Eredeti csak a **DIANA** felirással.

dulatok, kitűnő jellembrázolások, a megható és kacagtató jelenetek váltakozása teszik feledhetetlenné ezt a színművet. — A harmadik: *Arany János álma*. Legmagyarabb művésznünk, élte alkonyán befejezte nagy művét: a Toldit. A nagy tartózás leróva. Lelke már csak féig él e világban, huzza-vonzza a másik, hol szeretett leánya Juliska s a hú barát, Petőfi várják.

Nagy Péter előző könyvében, az „Ó, kedves Kolozsvár”-ban hitet tett törhetetlen ragaszkodásáról szülővárosához, annak minden emlékéhez, kövéhez. E három kis szindarabban megmutatta szívének rejtettebb kincseit, a hódoló szeretettel őrzött nagyjainkat és a magyar nép erényeinek féltő megbecsülését. Kiváló írói tollának sikerült e ragyogó szellemeket közvetlen, egyszerű emberi mívoltukban elélni állítania s reámutatni arra, hogy örökös friss forrás a néplélek a magyar művészet számára.

A könnyed, mesterkéletlen stílus. az egyszerű szerkezet játékká teszik a betanítás munkáját s a színpad szerény bérrendezése sem ró anyagi megterhelést az előadókra. A szerző, könyve etején a műsor többi számaira nézve is helyes tanácsot ad. Szívvel kívánjuk, hogy e kis könyv minden magyar kézbe eljusson és sok szép előadást eredményezzen. (A három egyfelvonásos szindarab kötete megrendelhető a Magyar Nép kiadóhivatalában. Ára helyben 18 L., portóval 28 L.)

MEZŐGAZDASÁG.

Védekeznek a répatermelők!

Románia cukorral való ellátását a háború utáni években csak úgy tudta biztosítani, hogy ha évenként külföldről 6—8000 vagon cukrot hozott be. Az erdélyi cukorrépatermelők Szövetsége hathatós munkásságának az eredménye részben, hogy nyersanyag termelésével a cukoripar oda fejlődhetett, hogy ma már a belföldi szükségletet a romániai gyárak el tudják látni. A cukorrépatermelés fellendülése lehetővé tette a gyárak termelőképességének a kihasználását. Az alacsonyán tartott cukorárak azonban veszélyeztetik a jövő évi cukor szükséglet belföldön való előállításának lehetőségét, mert a termelők a cukoráraktól függően megállapított *mai répaárak mellett tömegesen arra készülnek, hogy felhagynak a répa-*

termeléssel. Az iparügyi miniszterium mindenkor megértéssel kezelte ezt a kérdést és hisszük, hogy a termelők kívánságainak meghallgatásával lehetővé fogja tenni a romániai cukoripar további fejlődését és a lakosságnak a külföldinél még mindig jóval olcsóbb cukorral való ellátását. A cukorrépatermelők közelebbről összehívnék a termelői szerződés feltételeinek és a répaáraknak megbeszélése végett. A jövő évi termelés költségeinek figyelembe vételével a termelők a mai 80 lejés alapárát 130 lejre óhajják felemelni. E kérdéstről *Lázár Simon* tordai földbirtokos, az erdélyi Cukorrépatermelők Szövetségének elnöke, az „*Erdélyi Gazda*” legutóbbi számában igen figyelemre méltó cikket közöl, amely az eddigivel szemben egészen új elmélet alapján építi föl a termelők alapár igényét. Nevezetesen a termelésnél nem a cukorárát veszi figyelembe, amint az eddig egyoldalúan történt, hanem a művelési költségeket, a január 1-től háromszorosára emelkedő adóterheket, az utóbbi évek óriási munkabér emelkedéseit, magas pénzkamatokat stb., amelyek mellett mint igen nagy sérelmet említi föl azt a körülményt, hogy a termelők a répaárát, dacára annak, hogy a termelők a répát október-november hónapban leszállítják, a répaárának csaknem felét 4—5 hónap múlva kapják kézhez, amely idő alatt igen nagy kamatvesztéséget szenvednek.

Ma már nem áll fenn a tengeri és búzatermeléssel szemben az a nagy előny a répa javára, mint eddig mert pl. a magas vasuti fuvardíjak miatt 10 km-es körzeten túl már nem fizeti ki magát a répaszelet elszállítása takarmánynak. A csoportokban utazó répamunkások vasuti fuvardíja kb. 10 % át teszi ki egy vagon répa árának és az erdélyi 107 mázsa holdankénti átlagtermés mellett a 130 lejben tulajdonképpen csak a termelési költségek térülnek meg. *A termelés mai bizonytalan helyzete igen elkedvetleníti a gazdákat úgy, hogy a cukorrépatermelést háttérbe szorítva ismét a kevesebb tőkét igénylő külterjes gazdálkodásra fognak visszatérni.*

Ma még nem késő a jövő évi cukor ellátásának a belföldi termeléssel való biztosítása a fogyasztóknak és a belföldi cukoripar fejlődésének lehetővé tételére érdekében szükséges, hogy a kormány tegye megfontolás tárgyává a termelők kívánságait és inkább a folyó évi késedelmes fizetésekől származó kamatvesztéséért

is kárpótolja a termelőket, semhogy kitegyegye a lakosságot annak, ami 1921-ben történt, amikor a cukor ára, amint a belföldi cukor elfogyott 14 lejről 48 lejre emelkedett. Köztudomásu, hogy a cukoripar hazájában, Csehszlovákiában is az idén kétszer emelkedtek a cukorárak úgy, hogy ma ott is kb. 36 lej egy kilogramm cukor; ezzel szemben Romániában a lej zuhanásakor emelkedett a cukorára, amiből azonban már a termelőknek haszna nem volt, most pedig a fogyasztási adó fel emelésével ismét emelkedni fog ugyan a cukor ára 3 lejjel, ebből azonban szintén semmi haszon nem járul a termelőkre. Mindnyájunk közös érdeke tehát a belföldi termelés védelme. *Dr. Török Bálint.*

Emelkednek a mézárak. A méz eladási ára kicsinyben Kolozsváron ma 72—74 L. kg-ként üveg nélkül. Ez az ár kb. a békebeli árak felel meg, mert a méz ára mindig kétszerese volt a cukor áraknak. Székelyföldön a méz ára nagyban kg-ként 70—80 lej.

P I A C

Gabonapiac.

Külföldi piacokon a gabona árak javulnak. Belföldön az irányszat lanya, árakban nincs jelentős változás. A lóheremag ára javult, arankamentes magért 60 leji fizetnek kg-ként.

Állat-árak.

Külföldön a sertés ára emelkedett. Szarvasmarha árak nem változtak. Belföldön a lanyhaság tovább tart, külföldi vevők nem jelentkeznek.

Torda. Felhajtás 2500 darab. Forgalom összesen 40 ökör, ebből 20 darab Csehszlovákiába. Árak: Fehér vágóexportmarha 29 lej per kg. élő súlyon, közepes vágótehén 15—16 lej, növendékmarha 15, bivaly 9—10, fejőstehén darabja 8—12000 lej, igásmarhából egyetlen darab sem kelt el

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. dec. hó 13-án

1 dollár	—	=	197—198	lel
1 font sterling		=	960—964	.
1 svájci frank		=	38'20—38'40	.
1 francia frank		=	8'05—8'10	.
1 arany márka		=	47'00—47'15	.
1 lira	—	—	=	9'05—9'10
1 cseh korona		=	5'80—5'86	.
1 dinár	—	—	=	3'25—3'30
1 osztr. schilling		=	27'90—28'00	.
358—360 magyar kor.		=	1	.

Küldjünk újévi ajándékot a Magyar Népek!

A Magyar Nép kiadóhivatala és szerkesztősége szintén vár valami ajándékot az újév alkalmával. Eláruljuk, hogy mi volna a legkedvesebb ajándék! Sziveskedjenek olvasóink lapunknak új barátokat szerezni!

Újév elején mindig tömegesen jönnek az új előfizetők, reméljük, hogy az idén is jelentkezni fognak. Minél több bejelentő lapot kérünk újévi ajándékkul!

SZÖVETKEZET

Szép fejlődés szövetkezeteink életében!

— Az aradi és szatmári értekezletek tanulságai. —

Előző számunkban hírt adunk a Hangya-szövetkezetek nagyváradi értekeztéről. Ugyanígyan értekezletre ültek össze a Hangya-szövetkezetek Szatmáron múlt hó 10-én és Aradon múlt hó 12-én.

Szatmáron a szilágy — és szatmár megyei 46 szövetkezet közül 30 képviseltette magát 120 képviselővel — Aradon pedig az ottani raktár kötelekbe tartozó aradi, topos szövetkezetek és hunyadmegyei szövetkezetek közül 22 képviseltette magát 110 taggal.

Az érdeklődés, amint az adatok szólnak, nagy volt, amennyiben a legtávolabb fekvő községek maradtak el, mivel csak a közelebbiek közül számos tag küldötték jelentek meg.

Igy a szatmári, mint az aradi értekezleten a nagyenyedi értekezleten a Garda Kálmán igazgatósági alelnök, Rohay László vezérigazgató, Drexler Béla igazgatósági tag és Harmath János igazgató képviselők, kik közül dr. Harmath János szövetkezeti üzletrésztörke felemléről és ezzel kapcsolatban a határozottabb szövetkezeti propagandáról tartott előadást és terjesztett előalaposan és kimerítően meginkábbolt javaslatot.

Rohay László vezérigazgató arról kapcsolatáról adott elő, melyben a szövetkezetek — saját központi szövetkezetükkel vannak és ismertelve a jó és olcsó áruval való ellátásán a 6 év alatt elért igen kielégítő eredményeket, meggyőződően, a legkézenfekvőbb és világosabb példával mutatott rá a fogyasztási szövetkezetek egyik magasra kitűzött feladatára: egy falu egész fogyasztási szükségének mindenféle áruval, és

pedig jó és olcsó áruval leendő ellátásának elérhetésére.

Ugyanő arra is felhívta a megjelent szövetkezeti tagokat, hogy minden tartozkodás nélkül adják elő panaszait, elsősorban az illetékes raktárak, de általában a Hangya-központ működése ellen, valamint kívánságait a még jobb és tökéletesebb áruellátás tekintetében.

A szatmári értekezleten Ölyüs Lajos községremetei ügyvezető elnök, Nagy János érsemlyéni tanító, dr. Harcsár Géza a szatmári városi Hangya-szövetkezet elnöke, Jakab Lajos szalacsi ügyvezető igazgató szólottak a javaslatokhoz és azokat helyeseknek és indokoltaknak minősítve, az értekezlet egyhangúsággal fogadta el. A dr. Harcsár Géza felszólalása egy meglehetősen elterjedt véleményt cáfolt meg, amidőn rámutatva a szatmári Hangya-szövetkezet fejlődésére és folyton gyarapodó forgalmára, kimutatta, hogy városokban is van létezősége a fogyasztási szövetkezetnek. A példa nagyon bizonyító, mivel egy olyan városban mint Szatmár, ahol egy órlási négyszögű téren és még néhány hosszú utcában bolt — bolt mellett van, a szövetkezetnek utat tört magának a fogyasztók között — a vásárlási visszatérítés által. A pénz, amely visszatér a fogyasztóhoz — szemben azzal, melytől örökre bucsuzik, megteszi — meg kell tegye mindent a maga hatása, faluban épűgy mint városban.

Az aradi értekezleten Balogh Mátyás nagyzeréni ref. lelkész és Fogarasi Bálint ágyai ref. lelkész hosszabb felszólalásaikban a kerületi értekezletek tartását gyakorlati és hasznos mozzanatként üdvözölték, hangsúlyozva azonban, hogy a legfőbb propaganda a jó és olcsó áru beszerzés lehetővé tétele.

Kizbai János mosnicatelepi kisgazda ismételt talpraesett felszólalásában a szeg fejeire kívánt tenni, amikor a nem elegendő szövetkezeti üzletrésztörkében látja némely szövetkezet elmaradásának és a hiá-

nyos áruellátásnak fő okát, amin a folytonos és kitartó szövetkezeti nevelés és felvilágosítás segíthet.

Valóban azoknál a Hangya-szövetkezeteknél, melyek ellen panaszok vannak, melyeknek nincs elegendő forgalmuk és e miatt jövedelem hiányában nem adhatnak tagjaiknak vásárlási visszatérítést, sem közcélokra egyháznak, iskolának — egyik oka a tengődő állapotnak éppen ez, hogy t. i. a háboru előtti, vagy háboru alatti, akkor megfelelő, most jelentéktelen üzletrésztörkét nem emelték fel.

Ilyen gyenge fogyasztási szövetkezetek mellett azonban feles számmal vannak erős és virágzó Hangyák, olyanok, melyek képesek bemutatni a szövetkezeti jellegű kereskedésnek mindazokat az előnyeit, melyek a szociális és gazdasági életben a jövőt ezeknek a társaságoknak biztosítják. Volt szövetkezet, melynek tagjai büszkén hivatkoztak arra, hogy akkora forgótörkét bocsátanak a bolt rendelkezésére, amekkorát kíván, mert látják, hogy mi a szövetkezet; volt szövetkezet, mely arra hivatkozott, hogy elegendő alapítókéj és akkora tartaléktörkéje van, amely az eredeti 20—25 év előtti üzletrész 50—100 szoros értékét képviseli úgy, hogy a Hangya üzletrész sok községben jobban tartotta aranyértékét a földnél.

Egy közmondás szerint a végletek gyakran találkoznak. Ilyen találkozás a végleteknek a legvirágzóbb szövetkezeteknél az elzárkózás újabb tagok felvétele előtt, kik az alapszabályokban az alakuláskor megállapított 20—30 korona ma 10—15 leu lefizetésével akarnak bejutni az időközben házat és jelentékeny tartalékokat szerzett társaságba. Ez a több helyt fennforgó nehézség is megbeszélés tárgya volt az értekezleteken és a központ kiküldöttjei minden irányban megvilágosították a szövetkezeti tagoknak a helyes megoldás lehetőségét és módjait.

Általában ezen Hangya értekezletek kitűnő alkalmaknak bizonyultak arra, hogy a szövetkezeti kérdéseket megbeszéljék, továbbá arra is, hogy a szövetkezetek iránt az érdeklődést felkeltsék és fokozzák és hogy lehetővé tegyék a faluk kisgazda közönségében a Hangya szövetkezetek megalakulásakor felleobant együttműködési készséget újra felkelteni és a további fejlődés útján előre vinni.

Dr. Garda Kálmán.

MULATTATÓ

Üzenet.

Igy, így Testvér
már egy mesgyn járunk;
salakból a színarany kivált:
szenvetések izzó kohójában
tisztult lélek galambként kiszállt.

Szívedre hát tűzzel olaját!
Kétség ott már csak reményt találhat
s hol remény él, meghal ott a bánat.
Önmagaddal vívtad a nagy harcot —
égi békét sugároz most arcod.
Hited megtart, örvény el nem temet,
oh fogd erősen, fogd a „szent Kezet“,
bú özönén Ararátra vezet.

Ürmösi Károlyné.

Ifju fának gyümölcse.

Indiai mese.

Egy indiai remete lejött egyszer a Himalája hegyei közül, ahol a világtól visszavonulva éldegélt eddig és a fejedelem székvárosába ment. Amikor azonban a fejedelmi palota mellett elhaladt, meglátta őt az ablakból a fejedelem, nagyon megtetszett neki a remete tiszteletet keltő megjelenése és magához hivatta.

Elcsodálkozva és meglegedetten hallgatta a remete bölcs feleleteit s kérte, hogy maradjon a palotában. Sőt a fejedelmi kert közepében egy kis házikót is építtetett neki.

A fejedelemnek azonban volt egy fia, aki nagyon rossz, makacs és kegyetlenségre hajló ifju volt. Hasztalan fáradozott az apa, sem ő, sem a birodalom tanácsosai és bölcssei nem bírták a jó utra téríteni az ifjút. Ekkor így szólt magában a fejedelem:

— Leheiseges, hogy ez az öreg remete talál valami módot a fiam megjavítására.

Ezért a fiút a remete kezeire bízta, hogy viselje gondját és adjon neki jó nevelést.

A remete hívta a rossz hajlamu ifjút, hogy egyet sétáljanak együtt a fejedelmi kertben.

Amint együtt sétáltak, a remete egyszer csak megállott egy látszólag szép fiatal fa előtt, amelytől azonban mindenki félt, mivel időről időre keserű, sőt éppen mérges gyümölcsöt termett. Ez a fácska már tökéletesen kopott volt, csak éppen még két levél maradt rajta.

A remete így szólt a fejedelmi ifjuhoz:

— Szakíts le egy levelet, edd meg és mondd meg azután nekem, milyen íze van.

Azonban alig harapott bele az ifju, arca eltorzult, kiköpte és mérgesen felkiáltott:

— Fúj! Már most kész méreg! Mi lesz még belőle, ha tovább nő a fácska!

És egy-kettőre gyökerestől kirángatta a földből és dühösen rátaposott.

— Ej, ifju barátom — mondá neki ekkor a remete — eljőhet az idő, amikor a te alattvalóid is így szólnak hozzád:

— Ha a fejedelemnek ez az örököse már most fiatal korában valóságos méreg, akkor milyen rossz és elvetemedett lesz még, ha felnő!

És nem engedik kezeidbe a birodalmat, hanem esetleg ugyanazt teszik veled, amit te a kis fával tettél.

Ezek a szavak sokkal mélyebben hatoltak a herceg szívébe, mint az összes tanács és oktatás, amelyet eddig kapott. Ettől a naptól kezdve megváltozott, elhagyta rossz hajlamait, nagyon kedves, jólelkű és szorgalmas ifjuvá vált. Apja halála után pedig nagy bölcseséggel kormányozta a birodalmat és népének valóságos apja lett.

Egy elremitő felelet.

Egy tanító egyszer az uton egy kis gyerekekkel találkozott, aki még nem járt iskolában és nem forgott az emberek között.

— Ki fia vagy? — kérdi tőle a tanító.

— Az ördögé — felelé a gyermek.

A tanító meglepődött ezen feleleten és tovább kérdezte a gyereket:

— Hogy hívnak?

— Sátánfajzatnak.

— Honnan jössz?

— A pokolból — felelé a gyermek.

A tanító tovább érdeklődött és végül a követő magyarázatát találta a gyermek feleleteinek:

A gyermek anyja nagyon gyakran veszekedett apjával, aki iszákos volt és ezt mondogatta neki:

— Mi az te ördög, megint részegen jöttél a nyakamra?

Erre apja mindig átkozódott és fenyegető amíre a gyermek ijedten és sirva szaladt anyjához anyja e szavakkal üzte el magától:

— Takarodj sátánfajzat, ne kinnozz még te elég kinos ugy is az én életem, hogy ezen házi kolban kell élnem...

Ezen veszekedések közben hallotta és tanulta a gyermek, hogy apját ördögnek, őt sátánfajzatnak hívják és a pokolban élnek.

Fordította: Balogh Ign.

Török Ferenc

szijgyártó Cluj—Kolozsvár,
Str. Macelarilor (v. Mészáros-u. a vágóhid mellett) 5.

Igás és kocsiló szerszámok nagyra-
javítások gyorsan és pontosan készü-
Saját készítményű piros korbács
Viszontelárusítóknak á r e n g e d m

Apróságok — Adomák

Kórházban.

Az ápolónő odamegy a beteg ágyához, aki alszik. Felrzza a beteget és így szól hozzá:

— Kérem, ébredjen fel. Visszük — elaltatni.

A cseléd bínc.

A feleség kétségbeesett jajgatással fogadja délben az urát:

— Képzeld, a szobalány délelőtt leesett a létráról és eltörte a karját.

— Azonnal el kell küldeni — válaszolja a férj — épen a múlt héten mondtam meg neked, hogyha még egyszer eltör valamit, azonnal kidobom.

Talány.

Jancsi a szomszédjához:

— No, Marci, ha kitalárod, hány malacot vetett a kocánk, mind a kilencet neked adom.

Igaz van.

Asszony: Hol csavarogtál te gézengúz? Már pitymallik.

Férj: No, no, asszony! Hlssen ha itthon lettem volna, akkor is pitymallanék már!

TANÁCSADÓ.

(Azok az olvasóink, akiknek oly fontos ügyről ebben a rovatban állítanak felvilágosítást kapni, tudakozásuk leírásában lefelülhöz mellékeljenek 10 L-t. Leveleiket ugyanis bélyeges válaszkártyákkal elalva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kétfős postaköltségre szükséges a 10 L-en.)

B. M. Hatpéter. Ültetésre való hársfa-csemetéket bármely faiskolából lehet beszerezni. Ebben a tekintetben első helyen említendő a Niemetz-féle faiskola Temesvárt. Ha ezt a céget nem ismeri, akkor forduljon Mühle Árpád magkereskedőhöz Temesvárt, ő majd közvetlenül a hársfa beszerezését. Amennyiben erdős vidéken lakik, az erdőből is beszerezhetné a szükséges fiatal hársfákat.

A jegenyefát t. i. a jegenye-nyárfát úgy, mint az összes nyárfákat csakis dugványok és gyök sarjak útján szokás szaporítani. Magvetés útján kevésbé szaporítják a nyárfákat, mert az ritkán szokott sikerülni, ami azzal magyarázható, hogy a nyárfák magjának alig ötszázaléka szokott csíráképes lenni. P. B.

B. J. Gyimes-felsőlok. Ha rokkant is, de van bírtoka, köteles adót fizetni, ha a hadvezetőség fölmentette a közmunka-adótól, illetőleg a közmunkától, úgy a felmentés ideje alatt közmunka-adót fizetni nem köteles s ha mégis megrótták

vele, tessék felebbezni és felmentését igazolni. A már befizetett összeg visszatérítését az illetékes pénzügyigazgatóságtól kell írásban kérnie.

L. A. Csengerbagos. Kihágásért ellátélsíket a közzétett tényállás mellett igazolatlanak kell tekintenünk, mert az 1879. évi XL. (kihágási) törvény 125. §-a, melyre levele szerint a büntető parancs hivatkozik, a személykhardásra és a pecegödörök tiszántartására vonatkozó szabályok megszegése esetére tartalmaz büntető rendelkezést, ml tehát adott esetben nem alkalmazható. Inkább lehetne szó az 1890. évi I. tc. 125 §-ába ütköző (utrendészeti) kihágásnál. de miután rongálás a közlés szerint nem történt, ez alapon is indokolatlan a büntetés s a védelem ez álláspont kifejezésével mindenestre előterjesztendő.

G. Gy. Érköbölkut. A tartási igény tárgyában a néhal által kötött egyezség érvényét a kötelezett halála nem szünteti meg, tehát maga az a körülmény, hogy az egyezségben a kötelezettség, a kötelezettséget vállalt halálával megszűntnek mondatott ki, nem ad elégséges alapot a védekezésre, ha csak az egyezséget a gyámhatóság nem hagyta jóvá. A kiskorut illető tartási igény felől ugyanis az anya egymagában nem rendelkezik, csak a gyámhatóság hozzájárulásával. Ebből azonban most következik, hogy a néhai jogelőd (atya) utóda sem a kötelezvény tartalma szerint — tehát nem a tartást igénylő gyermek 15 éves koráig, hanem csak 14, esetleg 12 éves kora betöltéig lesznek kötelezettségben.

A. Gy. Bihar A kért eset bármennyire igazolt is, a nyomán támadt megbotránkozás nem a Magyar Nép hasábjára való. Az ön ellen indítandó házassági perben egyébként minden esetre védekeznie kell és pedig a közölt tényállásra tekintettel viszontkeresetét támasztva az iránt, hogy a házasságot ne az ön, hanem a nő hibájából mondják ki, sőt, ha az előadott tényállás igazolására megfelelő bizonyítékkal vannak, s a bíróság ezekhez képest házasságtörést állapít meg és ennek alapján bontja fel a házasságot (1878. évi V. tc. 216 §-a) az 1894. évi XXXIV. tc. 76. §-a alapján kimondható, hogy a nő az illető férfivel házasságot nem köthet (1894. évi XXXIV. tc. 85. §-a).

N. E. Belényes. A rendelkezési állományba helyezés nem jelentheti a tisztviselői javadalom elmaradást, illetőleg a rendes fizetés beszűntetése mellett minden ily esetben intézkedni kell az illető rendes ellátása iránt. Ha ez az intézkedés elmaradt, úgy az illető tábla kebelében működő „conductos” szekcionál érvényesítendő panasszal kell azt szorgalmazni. A nyugdíjazás iránt az eljárást minden esetre folyamatba kell tenni, de ha az illető nem töltötte be 57. életévét, nyugdíjjogosultságát nem ismerik el.

K. F. Alsójár. Már régtől fogva tudott dolog, hogy falu helyen, hol a kereskedőknek nem fizeti ki csak szakmabeli áru árusítása, illetve egyféle áru árusítása, lgyhát csoportosítva a vevő közönségnek megfelelően, szatócs üzletben csoportosítják áruikat.

Ezt nem illja semmiféle törvény sem, hogy az illető kereskedő bádogos, vagy faárut készen áruljon.

Ha tanácskérő levelére sokáig nem kap választ, szíveskedjék kérdését — most már 10 L. nélkül — másodszer is megküldeni, hogy egy másik szakértő munkatársunknak is kiadassuk, miután az első nem adott választ.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A naptár expedíció december 15-én kezdődik s legkésőbb 1927 január 15-ig befejezést nyer. Azok, akik f. év. december 31-ig rendezték előfizetésüket, minden kérés nélkül, díjtalanul megkapják a naptárt. Kérjük előfizetőinket, hogy ne türelmetlenkedjenek, mert a jelzett idő alatt feltétlenül megkapják, ha arra illetékesek.

Azon előfizetőink, akik 1923, 1924 és 1925 évekre hátrálékban vannak s dacára hogy többször felszólítottuk, mégsem rendezték előfizetésüket, ezeket legkésőbb 1927 január 1-ig töröljük s az új évben már egy sem fog ezek közül lapot kapni.

N. Gy., K. J. és G. M. Gyergyóújfalu, K. S. Erkeserü, K. B. és G. P. Cskszentkirály, Sz. N. S. Szabéd, D. K. Mezőcsávás, F. Gy. és N. I. Nagyszentmiklós, W. J. Nagybár, F. J. Geges, S. A. Székelyudvarhely, M. I. és K. I. Székes, W. B., Sz. I. és Sz. S. Petroszény, G. G. Menyháza, I. F. Mezőbánd, D. B. Maroskeresztur, Sz. F., Ifj. S. P., Sz. F. Bethlenháza, Sz. L. és Cs. J. Szabéd, M. V. Erdőszáda.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Garnay Rózsi Nagykároly. Kérjük értesítését, hogy a 439 lelt miért küldte. — K. A. J.-é Szásznyires. 1926 XII. 31-ig fizetendő 204 lei. — J. J. Szászfalu. Rendben az év végéig. — K. J. Illény, B. J. Ósinka, J. I. és S. S. Gálospetri, H. J. Kercsed, G. J. Székelyderzs, Előfizetésük rendben 1926 XII. 31-ig. — D. S. Futásfalva. 130 lei beérkezett. — Sz. A. Alsórákos. 320 lei bejött. — B. I. Gyulafehérvár. 80 lei beérkezett. — K. M. Nagyajta. Cím javítva, a kért számok expedálva. — T. J. Toldalag. F. évre fizetendő még 100 lei. — L. A., L. Zs., L. S., V. J. és I. J. Csengerbagos. 1926 december 31-ig fizetendő fejenként 114-114 lei. — B. Gy. Magyarszarvaskend. A pénz beérkezett, rendben, a lap megindítva. — Ifj. Sz. L. Demsus. 200 lei bejött, rendben 1927 VII. 1-ig. A kért számok elküldve. Üdvözlét és köszönet. — K. F. Etéd. Rendben 1927 IV. 1-ig. Üdvözlét. — O. E. Hirip. A 67 lei javára írva. Rendben 1927 VII. 1-ig. — Sz. L. Szabéd. Hozzáunk levél nem érkezett. Ha valami nyugdíj, vagy más követelése van az államtól, a Magyar Párt-hoz (Kvár. Monostori-ut 18.) forduljon, ahol bővebb felvilágosítást adnak. — K. Gy. és P. A. Alsószentmihály. A pénz beérkezett, a lap rendesen megy, üdvözlét. — N. Gy. A 160 lei beérkezett. A kért könyv elküldve.

Folytatjuk azon amerikai hátrálékos előfizetőink neveit, akiknek a lapot beszűntettük, mert nem fizettek. Kérjük amerikai testvéreinket, hogy segítsenek nekünk az alábbiak felkeresésében:

23. József Simon (Amerlca) 1887. W. 43. Str. Cleveland O. tartozik 351 letel. — 24. Alexander Sárközl 4221. Detroit Moran Street Mlca, tartozik 450 letel. — 25. Szász

István 1165. Beardsley Str. Akron O. tartozik 460 lelel. — 26. Lakatos Árpád. 2058. W. 28. St. Ave Ohio O. tartozik 352 lelel. — 27. Stefan Garfield. 2009. 16. N. E. Canton O. tartozik 455 lelel.

Legszebb ajándék a könyv.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a kolozsvári *Minerva* könyvkereskedés alábbi árjegyzékére:

Képeskönyvek. Kis alaku képeskönyv 35 lei, Karácsony 60 lei, Margit néni: Kis állatországban 70 lei, Guliver utazásai, Tábori: Tul az Óperencián 90—90 lei, Vadállatok 120 lei, Játzóársaink, 150 lei Vilma néni: Pajkos Jutka, Margit néni: Borzas Peti 140—140 lei, Molnár J.: Bandika kalandja 125 lei. Kifesteni való képes könyvek 16 leitől felfelé, Gyula bácsi: Arany Abécé 130 lei, Sipil Abc. 30 lei.

Verses képeskönyvek. Pósa Lajos: Gyermek versek 105 lei, Arany ládika 180 lei.

Mese könyvek. Benedek: Mese és mondavilág 240 lei, Rókáné komám asszony 140 lei, I. Dienes J.: Magduska meséskönyve 70 lei, Ezopus: 300 állat meséi 240 lei, Ezeregyéjszaka meséi 230 lei, Grimm meséi 195 lei, Összegyűjtött meséi 345 lei.

Ifjúsági iratok serdültebbek számára. A *gal jelöltek leányok számára. Altay: Szindarabok 130 lei, Ambrus Z. Mozi Bandi kalandjai 230 lei, *Benedek, Katalin 170 lei, Burnett: A kis lord 165 lei, Balázs: Tükröképek a gyermek világából 45 lei, Cervantes: Don Quijotte 286 lei, Cholnoky: Mozgai Pali a gyermekhős 150 lei, D'Amicis: A szív 280 lei, Forgó bácsi: Rontó Pál viselt dolgai 175 lei, *Gaál M.: A legkisebb leány 210 lei, Három kenyeres pajtás 105 lei, Kenyér és becsület 150 lei, Utolsó lantos 130 lei, Kujak András 195 lei, *Halden: Leánytörténetek 130 lei, Hoffman F.: Az inka kincse, A tél birodalmában, Küzdelmek, Viszontagságok a tengeren, Frigyes és Náci, Nehéz idők, A jóság diadala, A nevelőnő, Ehrlich Jakab, A talizmán 50—50 lei, Jakab Ö.: Két imposztor 175 lei, *Margit története 230 lei, Kürthy: A két pajkos 145 lei, May K.: A félelmetes, A rabszolga-karaván, A medvevadász 260—260 lei, Montgommery: A gyermek szív rejtelméi 195 lei, Sebők: Az aranycipő 145 lei, Tulsek: Cilike menyasszony lesz 145 lei.

Verne díszes képes kiadás. Tizenöt éves kapitány 175 lei, Hatteres kapitány 265 lei, Két Kipp testvér I., II.

310 lei, A francia zászló alatt 150 lei, Névtelen család 355 lei, Világ-felfordulás 215 lei, Zöld sugár 150 lei, A rejtelmes sziget 280 lei, Bundák hazája 175 lei, Antifer mester 325 lei.

Fiatalokat és öregeket

Dr. Péter-féle Köhögés elleni tea

meggyógyítja néhány nap alatt a köhögéstől, rekedtségtől és a légzőszervek minden más bántalmától. Használja ezt a kiváló gyógyteát rögtön a hűlés kezdetén és jövőben meg lesz kímélve a hűléses bajok minden kínzó kísérő tüneteitől.

Mindenki számára, aki hűlésre hajlamos és tulérzékeny az időváltozással szemben, Dr. Péter Köhögés elleni teája és Tüdő-teája megbecsülhetetlen értékű.

A Dr. Péter-féle gyógyteák minden gyógyszerárban és drogériában kaphatók. Postai szétküldés utánvétel mellett a „Csillag”-gyógyszertár (Brassó, Hosszu u. 14.) központi raktára által. Kérje levelezőlapra a Dr. Péter tanár új gyógyteáiról szóló tájékoztató füzet díjtalan beküldését az Amphora Részvénytársaságtól, Brassóban.

Hirdessen lapunkban!

Egy bíralkhirdetésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett kiadóhivatalunkban.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 L. Legkisebb hirdetés 60 L., állást keresők részére 20 szóig 50 L. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Eladó 4 lóerős Klayton Suttlevert cséplő komplett, üzemképes ujonnan fórcsövezve és nyomatva 1926-ban. Megtekinthető Balog Sándor gazdaságába Szilágypercesen.

Pályázat. Szolgálatképtelen vagyok. Olyan nőtlen lévita-tanítót, keresek, kinek most nincs állása, ki helyettem a lelkészi teendőket végezte.

Fizetése havonként 2000 lei, lakás, fűtés, világítás és koszt. Szeptembertől kezdve lehet kántortanító is.

Levelek a ref. lelkészi hivatalhoz címzendők: Belényesujlak (Uileac de Beluş), Jud. Bihor. — Sipos János ref. lelkész.

Pályázat. A szalacsi szövetség korcsma-kezelőt keres. Fizetés havi 200 lei fix és a forgalom 5%-a, valamint a korcsma fűtésére 5 méter fa és természetben lakás. Óvadék 10.000 lei készpénz és 10.000 lei ingatlan fedezet. Az állás 1927 január 2-án elfoglalandó. Ajánlatok a szövetséget igazgatóságához Sălacea—Szalacs, (Szilágy-megye) címzendők.

Házasság: Vagyonos harmincnégy éves, önálló, intelligens, fiatalember, zeneértő, üzletvezető, gépészeti, gazdasági képzettséggel, benősülne gazdaságba, iparüzletbe. Házasságot kötne hajadonnal, vagyonos-özvegyasszonnyal. Válaszleveleket „A n t i a l k o h o l l i s t a” jellgére a kiadóhivatalba.

Több évi gyakorlattal bíró gazdasági ispan újvétel állást változtatna. Konyha- és gyümölcskerítészeihez s gépkezeléshez is ért. Megkeresések Hagymásbodonba, a ref. lelkészi hivatalhoz küldendők. Posta: Marosvásárhely (Târgu-Mureş).

Kerégyártó segédét keresek azonnali belépésre. Kiss Lajos, Seln—Szinérváralja. Jud. Sătmár.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynd, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87. szám.

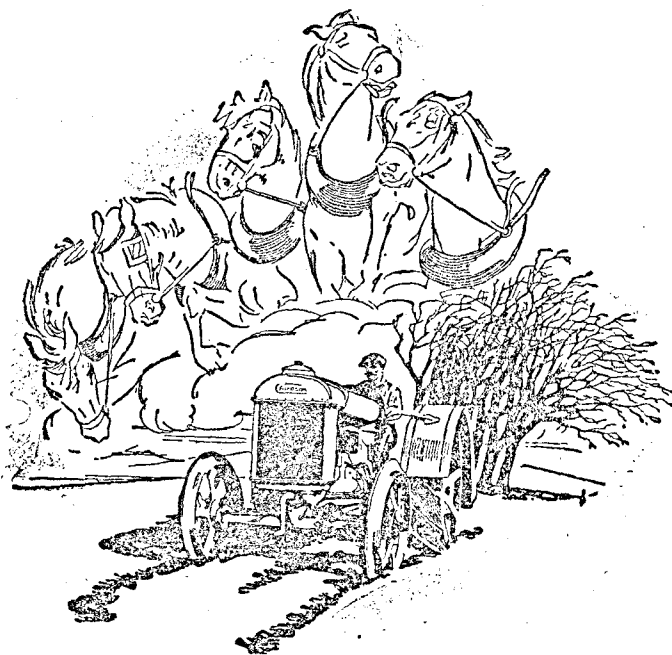
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7. sz.

Alaptőkéje: 25,000,000
Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Dében, Nicsoszentmáryonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Nicsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár H.-T. Nagyenyed, Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár H.-T. Torda Udvarhelymegyei Takarékpénztár H.-T. Székelyudvarhely.

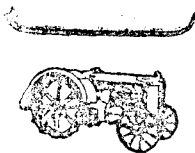
Áruraktárai a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankeszköz üzletet előnyösen végez. — Safe decazi. — Engedélyezett devizahely!

Két mondatban

Mind azt a munkát, amit csak lovai elvégezhetnek, a Fordson traktor fele időben és félannyi költséggel jobban elvégzi.

A Fordson két és fél katasztrális holdat négy óra alatt megmunkál, a legolcsóbb üzemanyaggal működik és pótolja a helyben álló hajtóerőt (motort) is.

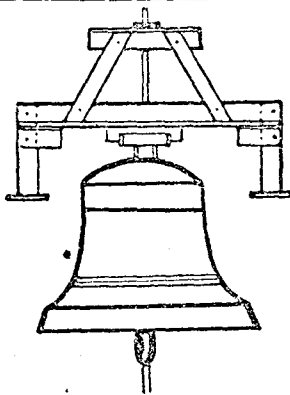

Szjártárcsával felszerelve stabil erőforrásként is alkalmazható

Fordson

A Ford Motor Company gyártmánya

Látogassa még ma meg az országban lévő számos képviselőink egyikét!

HARANGOK

kiválóan erős, garantált szép cse-
gésű és előre megállapított hanggal,
legkedvezőbb feltételekkel

KLEIN OSZKÁR K.

Cugir (Kudzsir) Jud. Hunedoara
harangöntődjében készülnek.

30 évi jótállás. — A cég veszélyére bér-
mentesen szállítva. Számtalan elismerő nyilatkozat. Kérjen árajánlatot.

Gróf Teleki Arvéd „Növényeink Hasznáról“

nagy illusztrált művének előfizetési ára:

egy példányért — — — 270 Lei
három példányért — — 540 Lei
portó egyenként — — — 15 Lei

a szerző címére Cluj Dorobantilor
118 küldendő.

Iskolai könyvek, nyomtatványok, füzetek

Kaphatók a

„MINERVA“

Irodalmi Részv.-Társaságnál
Cluj—Kolozsvar, Str. Reg. Maria
(v. Deák Ferenc-u.) 1.

Minden magyar ember olvassa

az UJSÁG-ot

a legfrissebb, legjobban érte-
sült, legolcsóbb napilapot,
mely a magyar egyházak és a
Magyar Párt céljait leghűbben
szolgálja. — Egész évre 900 lei,
fél évre 460 lei, negyed évre
240 lei. Egyes szám ára 4 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj—Kolozsvar, Str. Regina Ma-
ria (v. Deák Ferenc-uca) 35. szám.

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb,
legélénkebb, legelterjedtebb
napilapja. — Ennélfogva mint hir-
detési organum is nélkülözhetetlen.

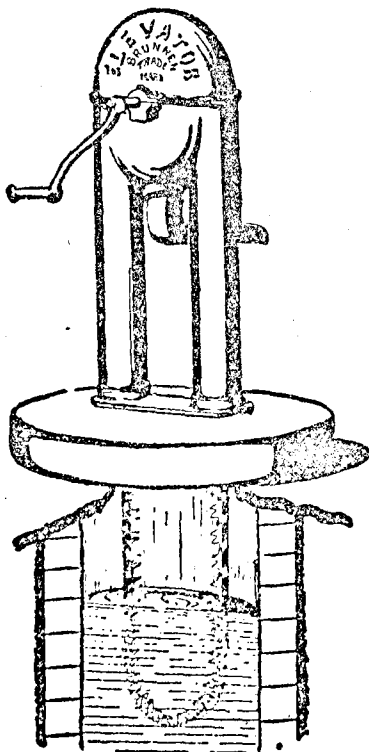
ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270,
félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala:
Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu
Király-uca 22. Szentegyház-u, 1.

CLUJ—KOLOZSVAR.

Több ezer darab üzemben! Bármilyen
kútakna fölé könnyen fölállítható! —
Egészséges! Tiszta! Veszélytelen!
Fagymentes! Gyermek is kezelheti!
Minden része tartós! Sohasem kell ja-
vítani! Csupán fém alkatrészekből áll!
Gummi, bőr, tömítés és szelep nincs!
Semmi rozsdai! A kútban semmiféle
szerelésre nincs szükség! Bárki felállít-
hatja! Óránkénti teljesítmény 20—30—40
hektoliter. Kérjen prospektust!

„ELEVATOR“

(volt „ZUHATAG“)

A mezőgazdák kútja!

Gyártja:

Farkas és Társa r.-t.
Budapest, VI., Lehel-utca-8. sz.

Románia részére egyetlen képviselője:

„FORMICO“

Pálmai Miksa

Timisoara—Temesvár, József-
város, Zrinyi-u. 13.

A LEGIZLÉSESEBB MINDENKOR
NYOMTATVÁNYOK

A „MINERVA“

KÖNYVNYOMDAI KÉSZÜLNEK.
MŰINTÉZETÉBEN

CLUJ—KOLOZSVAR, STRADA
BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KALMÁN
kiadóhivatali igazgató